

**UCHWAŁA NR XXXV/232/21
RADY GMINY GOWOROWO**

z dnia 15 lipca 2021 r.

w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Goworowo na lata 2021-2026.

Na podstawie art. 7 ust. 1 i 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.), art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjąć Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Goworowo na lata 2021-2026 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały zleca się Wójtowi Gminy Goworowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Krystyna Subczyńska

Załącznik do uchwały Nr XXXV/232/21

Rady Gminy Goworowo

z dnia 15 lipca 2021 r.

**Program Przeciwdziałania Narkomanii
na lata 2021-2026
dla Gminy Goworowo**

SPIS TREŚCI

1. ZARYS PROBLEMU NARKOMANII NA ŚWIECIE I W POLSCE

Centrum Informacji o Narkotykach i Narkomanii Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii podaje na swoich stronach informację o najnowszym Światowym Raporcie o Narkotykach opublikowanym w 2020 r. przez Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przystępczości (UNODC). Według tego raportu około 269 milionów ludzi używało narkotyki w 2018 roku, co stanowi wzrost o 30% w porównaniu z rokiem 2009 natomiast ponad 35 milionów ludzi cierpi na zaburzenia wywołane używaniem narkotyków. Przedmiotem Raportu jest również analiza wpływu pandemii COVID-19 na rynki narkotykowe. O ile wciąż nie ma pełnej wiedzy na temat skutków pandemii, to wiadomo natomiast, że obostrzenia związane z przekraczaniem granic oraz inne restrykcje doprowadziły do spadku podaży narkotyków na poziomie ulicy, co z kolei doprowadziło do wzrostu cen i większego zanieczyszczenia substancji znajdujących się w obrocie.

Raport wskazuje, że wzrost bezrobocia oraz zmniejszenie szans na rynku pracy wskutek pandemii koronawirusa prawdopodobnie najboleśniej dotknie najbardziej potrzebujących, czyniąc tę grupę społeczną podatną na używanie narkotyków jak również przemyt i uprawę w celach zarobkowych. Pandemia wywołała również niedobory w podaży opioidów, co może powodować, że użytkownicy będą przerzucać się na substancje szerzej dostępne, takie jak alkohol, benzodiazepiny lub środki syntetyczne. Istnieje ryzyko pojawienia się bardziej szkodliwych wzorów używania, ponieważ niektórzy użytkownicy przestawiają się na (częstsze) przyjmowanie narkotyków drogą iniekcyjną.

W ramach monitorowania problemu narkotyków i narkomanii w Polsce realizowane są przez Centrum Informacji o Narkotykach i Narkomanii Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii badania dotyczące używania narkotyków w populacji generalnej oraz wśród młodzieży szkolnej. Ponadto podejmowane są badania w wybranych specyficznych grupach, jak np. osoby osadzone w zakładach karnych.

Polskie badania w populacji generalnej dotyczące rozpowszechnienia, postaw i zachowań oparte są na metodologii EMCDDA (Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii) oraz Pompidou Group. Badania w populacji generalnej przeprowadzane są na próbie losowej mieszkańców w wieku 15-64 lat za pomocą wywiadów kwestionariuszowych. Centrum Informacji o Narkotykach i Narkomanii KBPN co cztery lata realizuje badania w populacji generalnej oraz zleca do realizacji badania młodzieży szkolnej ESPAD – European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs. Wskaźnik używania narkotyków w społeczeństwie jest jednym z pięciu kluczowych wskaźników Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (EMCDDA).

Najnowszy „Raport o stanie narkomanii w Polsce 2020” opracowany przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, ukazał się pod koniec 2020 roku. Raport został uzupełniony o wyniki ostatnich ogólnopolskich badań na reprezentatywnych próbach populacji generalnej (15-64 lata) oraz młodzieży szkolnej (18 lat). Pierwsze badanie zostało zrealizowane na przełomie 2018 i 2019 roku we współpracy z firmą Kantar Polska, a drugie badanie (na młodzieży) zostało zrealizowane wspólnie z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) i Instytutem Psychiatrii i Neurologii (IPiN) w 2019 roku.

Grupą wiekową, która jest często brana pod uwagę w prowadzeniu działań z zakresu przeciwdziałania narkomanii są osoby w wieku 15-34 lata, czyli młodzi dorośli. W przypadku tej grupy rozpowszechnienie używania narkotyków w ciągu ostatniego roku jest wyższe niż w całej populacji (15-64 lata). W krajach z najwyższymi wskaźnikami, jak we Francji (22,6% w 2017 roku), Holandii (21,5% w 2018 roku) oraz we Włoszech (21,3% – 2017) jest to co piąta osoba. W Polsce odsetek osób używających narkotyków w wieku 15-34 lata wyniósł 10,4%, mimo to Polska nadal znajduje się w grupie krajów o niższych wskaźnikach.

Według ostatniego badania Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Kantar Polska z 2018 roku w populacji generalnej marihuana była najczęściej używanym narkotykiem z odsetkiem 12,1%. Do jej zażywania przyznało się 7,8% badanych w wieku 15-34 lata (2018 rok). Natomiast w całej badanej populacji (15-64 lata) wyższy odsetek odnotowano wśród mężczyzn – 16,4% niż wśród kobiet – 7,7%.

Największy odsetek osób, które podejmowały leczenie zgłaszały problemy z marihuaną jako przyczynę rozpoczęcia leczenia z powodu uzależnień. Drugą substancją, z powodu której osoby podejmowały leczenie, jest amfetamina. Jest ona o wiele rzadziej używana w populacji generalnej. Do zażywania amfetaminy w ciągu ostatniego roku przyznało się 1,4% badanych (15-34 lata).

Kokaina należy do grupy nielegalnych substancji psychoaktywnych, których poziom rozpowszechnienia nie jest wysoki w Polsce. Wyniki badań w populacji generalnej pokazują, że wśród młodych dorosłych odsetek użytkowników wyniósł 0,5%, a według danych dotyczących zgłaszalności do leczenia, tylko 2,2% osób podjęło leczenie z powodu uzależnienia od kokainy.

Wyniki badań wśród osób dorosłych pokazują, że na tle Europy poziom rozpowszechnienia używania narkotyków, w tym najbardziej popularnej marihuany, w Polsce nie jest wysoki. Najwyższe wskaźniki odnotowano w następujących krajach: Francja (21,8% – 2017 rok), Włochy (20,9% – 2017 rok), Hiszpania (18,3% – 2017 rok). Najniższe odsetki spośród krajów UE rejestrowano na Węgrzech (3,5% – 2015 rok) oraz na Cyprze (4,3% – 2016 rok). W Polsce odsetek wyniósł 7,8% (2018).

Według wyników badań ESPAD najbardziej rozpowszechnione jest wśród młodzieży eksperymentowanie z marihuaną i haszyszem (21,4% wśród gimnazjalistów oraz 37,2% wśród uczniów szkół ponadpodstawowych). Na drugim miejscu odnotowano zażywanie leków uspokajających i nasennych bez przepisu lekarza (15,1% wśród gimnazjalistów oraz 18,3% wśród uczniów szkół ponadpodstawowych). Na trzecim miejscu ułożyły się substancje wziewne (8,6% wśród gimnazjalistów oraz 6,9% wśród uczniów szkół ponadpodstawowych).

W Polsce nie odnotowujemy dużej liczby zgonów spowodowanych bezpośrednio przedawkowaniem narkotyków. Według ostatnich danych Głównego Urzędu Statystycznego z 2018 roku w Polsce zarejestrowano 199 zgonów, a w 2017 roku – 202 zgony, których przyczyną były narkotyki. Dane z 2018 roku pokazują, że ofiarami śmiertelnych przedawkowań w naszym kraju są przede wszystkim mężczyźni (69% przypadków).

Narkomania stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia. W grudniu 2020 roku Rada Unii Europejskiej przyjęła strategię antynarkotykową UE na lata 2021-2026, która w założeniach ma przyczynić się do ograniczenia popytu na środki odurzające i podaży środków odurzających w krajach Unii. Ma również na celu zmniejszenie zdrowotnego i społecznego ryzyka i szkód związanych z używaniem środków odurzających dzięki strategicznemu podejściu, które wspiera i uzupełnia krajowe polityki, dostarcza ram do skoordynowanych i wspólnych działań, które stanowi podstawę oraz ramy zewnętrznej współpracy Unii Europejskiej w tej dziedzinie.

W Polsce podstawą wszelkich działań regulującą kwestie zwalczania nielegalnej produkcji i dystrybucji narkotyków oraz terapii psychiatrycznej dla osób uzależnionych od środków odurzających jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050).

2. ADRESACI PROGRAMU

Niniejszy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2021-2026 dla Gminy Goworowo jest zgodny z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050), który przewiduje opracowanie gminnego programu przeciwdziałania narkomanii w celu realizacji zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii, oraz z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642), którego zasadniczym celem jest zwiększenie wśród Polaków liczby lat przeżytych w zdrowiu, poprzez profilaktykę promowania postaw prozdrowotnych. Przy realizacji programu będzie brany pod uwagę wpływ skutków wywołanych przez COVID-19.

Program został opracowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goworowie przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Adresatami programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Goworowo, a w szczególności młodzież szkolna, rodziny osób dotkniętych problemem narkomanii, osoby uzależnione od środków psychoaktywnych oraz przedstawiciele służb, instytucji, organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

3. DIAGNOZA ZJAWISKA NARKOMANII W GMINIE

Diagnoza zjawiska narkomanii w gminie Goworowo została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie oraz analizie ankiet skierowanych do środowiska lokalnego (liderzy lokalni, mieszkańcy), przedstawiciele funkcjonujących w gminie placówek oświatowych reprezentantów, a także uczniów.

3.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY GOWOROWO

Gmina Goworowo jest położona w północno-wschodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie ostrołęckim. Zajmuje powierzchnię 218 km². Jest jedną z 11 gmin wchodzących w skład powiatu ostrołęckiego. Pod względem fizycznogeograficznym obszar gminy leży na Nizinie Północnomazowieckiej, w obrębie dwóch mezoregionów: Międzyrzecza Łomżyńskiego i doliny dolnej Narwi.

Na koniec 2020 roku gmina Goworowo liczyła 8 395 mieszkańców, wśród nich były 4 117 kobiet, które stanowiły 49% ogółu ludności. W latach 2018-2020 wahała się liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, zmniejszała się liczba osób w wieku produkcyjnym, a sukcesywnie rosła natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela . Liczba mieszkańców i struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba mieszkańców ogółem	8 552	8 455	8 395
w tym kobiet	4 219	4 146	4 117
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1 627	1 613	1 622
liczba osób w wieku produkcyjnym	5 318	5 221	5 137
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 607	1 621	1 636

Dane Urzędu Gminy Goworowo.

W roku szkolnym 2020/2021 w gminie funkcjonowały 3 szkoły podstawowe i 1 szkoła ponadpodstawowa. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela . Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2020/2021

typ placówki	liczba	liczba uczniów	liczba nauczycieli
szkoły podstawowe	3	541	83
szkoły ponadpodstawowe	1	131	16

Dane Urzędu Gminy Goworowo.

Na terenie gminy działa 11 placówek wychowania przedszkolnego (w tym 1 przedszkole i 10 oddziałów przedszkolnych w szkołach). Działalnością kulturalną w gminie zajmują się: Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji oraz Gminna Biblioteka Publiczna wraz z filiami: w Kuninie, Lipiance, Pasiekach i Żabinie.

Pomoc społeczną w gminie świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goworowie, którego działalność jest uzupełniana przez współpracę z innymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi czy Kościołem, co sprzyja poprawie efektywności podejmowanych działań.

Zadania ochrony zdrowia w gminie realizują: Niepubliczny Zespół Opieki Zdrowotnej „Zdrowie”, Kunin 20, 07-440 Goworowo; Przychodnia Lekarska „VITA-MED.” s.c., ul. Dulczewskiego 1b, 07-440 Goworowo; Indywidualna Praktyka Lekarska Stomatologiczna Anna Pęksa-Duch, ul. Sienkiewicza 36, 07-440 Goworowo; Indywidualna Praktyka Lekarska Stomatologiczna Małgorzata Grzesik, ul. Dulczewskiego 1a, 07-440 Goworowo; Indywidualna Praktyka Lekarska Stomatologiczna Marta Minota, ul. Ostrołęcka 17, 07-440 Goworowo. Na terenie gminy funkcjonują również 3 apteki.

3.2. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII W GMINIE

Do zasobów umożliwiających przeciwdziałanie narkomanii w gminie można zaliczyć grupy, instytucje i organizacje funkcjonujące na jej terenie lub obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców. Poniższa tabela zawiera wykaz takich podmiotów.

Tabela . Jednostki wsparcia dla osób zagrożonych lub dotkniętych narkomanią w gminie

nazwa jednostki	adres jednostki	
Urząd Gminy Goworowo, stanowisko pracy ds. działalności gospodarczej i pomocy społecznej	ul. Ostrołęcka 21, 07-440 Goworowo	
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień	ul. S. Dulczewskiego 1a, 07-440 Goworowo
	Zespół Interdyscyplinarny	
	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
Przychodnia Lekarska „Vita-Med.” s.c.	ul. S. Dulczewskiego 1a, 07-440 Goworowo	
NZOZ „Zdrowie” w Kuninie	Kunin 20, 07-440 Goworowo	
Stowarzyszenie „MONAR” Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień w Lipiance	Lipianka 2a, 07-440 Goworowo	
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ostrołęce	ul. Oświatowa 1, 07-410 Ostrołęka	
Posterunek Policji w Goworowie	ul. Szkolna 10, 07-440 Goworowo	
Komenda Miejska Policji w Ostrołęce	ul. J. Korczaka 16, 07-409 Ostrołęka	
Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrołęce	ul. Targowa 4 07-410 Ostrołęka	
Sąd Rejonowy w Ostrołęce	ul. Mazowiecka 3 07-410 Ostrołęka	
Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej		
Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych i Zagrożonych Uzależnieniem „Nadzieja”	ul. T. Kościuszki 24, 07-410 Ostrołęka	
Polskie Towarzystwo Psychologiczne oddział terenowy w Warszawie	ul. Stawki 5/7 00-183 Warszawa	
Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii oddział terenowy w Warszawie	ul. Bielańska 9/16, 00-086 Warszawa	
Grupa AA	ul. Kościelna 5, 07-440 Goworowo	
Świetlica szkolna w Szkole Podstawowej w Pasiekach	ul. Szkolna 2, 07-440 Pasięki	
Świetlica szkolna w Szkole Podstawowej w Kuninie	Kunin 22a, 07-440 Goworowo	
Świetlica szkolna w Zespole Szkół Nr 1 w Goworowie	Goworówek 43a, 07-440 Goworowo	
Zespół Szkół Powiatowych	ul. Ostrołęcka 27, 07-440 Goworowo	
Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji	ul. Szkolna 16a, 07-440 Goworowo	
Ośrodek Edukacji Regionalnej	Lipianka 37a, 07-440 Goworowo	

Dane Urzędu Gminy Goworowo.

3.3. PROFILAKTYKA I PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII, POMOC UZALEŻNIONYM

W latach 2018-2020 wysokość kwot przeznaczonych na przeciwdziałanie narkomanii w gminie Goworowo ulegała wahaniom, najwyższy poziom osiągając w 2019 r. – 7 996,37 zł. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela . Środki finansowe przeznaczone na przeciwdziałanie narkomanii w gminie w latach 2018-2020

przeznaczenie	wysokość nakładów w poszczególnych latach (zł)
----------------------	---

	2018	2019	2020
profilaktyka i rozwiązywanie problemów narkomanii	6 675,00	7 996,37	6 261,77

Dane Urzędu Gminy Goworowo.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goworowie jest instytucją powołaną do wspierania mieszkańców w przezwyciężaniu trudności życiowych, których nie są oni w stanie pokonać samodzielnie, wykorzystując własne zasoby i możliwości. W 2020 r. GOPS zatrudniał 16 osób, w tym jedną osobę kadry kierowniczej, 4 pracowników socjalnych i 11 pozostałych pracowników. W analizowanym roku GOPS przyznał świadczenia z systemu pomocy społecznej 571 mieszkańcom gminy. Pomocą objęto 301 rodzin, w których było 899 osób. Dane dotyczące beneficjentów systemu pomocy społecznej w latach 2018-2020 prezentuje poniższa tabela.

Tabela . Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	654	574	571
liczba rodzin	357	330	301
liczba osób w rodzinach	1 062	954	899
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	12,41%	11,28%	10,70%

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goworowie.

W analizowanym okresie **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej** w Goworowie obejmował wsparciem m.in. rodziny zmagające się z przemocą w rodzinie, alkoholizmem i narkomanią. Poniższa tabela zawiera dane szczegółowe dotyczące rodzin i przebywających w nich osób objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu narkomanii.

Tabela . Rodziny i osoby w rodzinach, którym w latach 2018-2020 GOPS przyznał pomoc z powodu przemocy w rodzinie, alkoholizmu i narkomanii

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
przemoc w rodzinie	7	4	3	21	12	12
alkoholizm	15	14	15	33	33	46
narkomania	1	1	1	1	1	1

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goworowie.

W latach 2018-2020 liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOPS-u w związku z narkomanią i liczba osób w rodzinach, które korzystały z pomocy, utrzymywała się na tym samym poziomie. Gdyby jednak odnieść te dane do okresu objętego analizą przy konstruowaniu poprzedniego programu przeciwdziałania narkomani, należałoby zaznaczyć, że w latach 2013-2015 nie odnotowano osób/rodzin ubiegających się o pomoc w związku z problemem narkomanii. Ponadto pracownicy socjalni prowadzili cykliczną diagnozę sytuacji i potrzeb osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte tym problemem.

Funkcjonujący w ramach GOPS-u **Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień** udzielał wsparcia osobom borykającym się z problemem niekontrolowanego spożywania alkoholu, leków i narkotyków, a także osobom doświadczającym i stosującym przemoc domową. O pomoc w Punkcie mogą zwracać się członkowie rodzin, w których występuje uzależnienie, oraz osoby, które zaobserwowały niepokojące zachowania w swoim otoczeniu, chcące uzyskać poradę, co do dalszego postępowania w przypadkach budzących wątpliwości. Do Punktu w 2020 roku zgłosiło się 30 osób z problemem uzależnienia (od alkoholu lub środków psychoaktywnych), 9 osób doznających przemocy w rodzinie oraz 4 osoby stosujące przemoc w rodzinie. Udzielono 383 porady.

Ważną funkcję w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie pełni **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, która w ramach swoich zadań m.in. prowadzi rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego i terapii oraz zachęca członków rodzin do angażowania się w terapię rodzin, kontaktuje się z osobami z terenu gminy dotkniętymi przemocą w rodzinie i składa w stosunku do sprawców przemocy w rodzinie zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa. Profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych podejmuje m.in. poprzez wspieranie, szczególnie wśród dzieci i młodzieży szkolnej, potrzeb w zakresie sportu i rekreacji, organizowanie konkursów, spektakli, wycieczek, obozów letnich i zimowych, imprez masowych i festynów propagujących zdrowy styl życia, finansowanie kampanii, programów i przedsięwzięć profilaktycznych, a także organizowanie i finansowanie szkoleń, jak również zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień (plakaty, broszury i ulotki).

W pracach GKRPA w gminie Goworowo uczestniczyło w analizowanym okresie 5 osób. W 2020 roku odbyło się 9 posiedzeń komisji, a jej członkowie spotykali się w 32 grupach roboczych.

GKRPA w Goworowie w 2020 r. sfinansowała m.in. zajęcia profilaktyczne o charakterze sportowym dla osób do 17 lat na kwotę 7.680 zł, warsztaty prowadzone przez specjalistów z MONAR w Lipiance na kwotę 2880 zł, nagrody i artykuły na konkursy profilaktyczne w szkołach na kwotę 1988,86 zł. W ramach działalności profilaktycznej w Punkcie prowadzone były zajęcia z osobami uzależnionymi z Klubu AA oraz nową grupą dla współuzależnionych. Z środków, którymi dysponowała GKRPA, sfinansowano konferencję nt. uzależnień i przemocy w rodzinie. Łącznie w 2020 r. na działalność Punktu Konsultacyjnego i realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii wydatkowano kwotę 79.145,93 zł.

GKRPA w 2020 r. przeprowadziła z 21 osobami rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu. 6 osób skierowano do biegłych o wydanie opinii w przedmiocie uzależnienia z czego na badanie zgłosiły się 4 osoby. Wydano w ich sprawie stosowne opinie o przymusowym leczeniu, a wobec 2 osób wszczęto postępowanie sądowe w przedmiocie uzależnienia. 3 osoby podjęły terapię stacjonarną, 9 osób uczęszcza na terapię do OTU, 7 osób systematycznie uczestniczy w spotkaniach w Punkcie Konsultacyjnym ds. uzależnień.

Wybrane dane dotyczące działalności GKRPA w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie przedstawia poniższa tabela.

Tabela . Działalność GKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	68	66	21
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	13	8	2
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	16	58	32

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Goworowie.

Funkcjonowanie w gminie **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie** reguluje nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 2010 roku. Zadaniem Zespołu jest podejmowanie działań mających na celu ochronę osób doznających przemocy w rodzinie w tym realizacją procedury „Niebieskiej Karty”. Zadaniem Zespołu jest podejmowanie działań mających na celu ochronę osób doznających przemocy w rodzinie w tym realizacją procedury „Niebieskiej Karty”.

W roku 2020 odbyło się 36 posiedzeń grup roboczych i 4 posiedzenia całego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Goworowie. Do Zespołu wpłynęło 18 Niebieskich Kart, wszystkie zostały założone podczas interwencji Policji. W 2020 roku ZI zakończył 22 Niebieskie Karty na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu Indywidualnego Planu Pomocy. Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowano 6 osób celem podjęcia leczenia odwykowego.

W Goworowie przy parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego działa **Grupa AA**, organizująca spotkania dla członków, tzw. mitingi, które czasem przybierają formę otwartą. Wspólne spotkania pozwalają na wymianę doświadczeń i wzajemne umacnianie się członków w abstinencji. Obecność na spotkaniach ukazuje jak złożony jest proces uzależnienia i wpływu środków psychoaktywnych na samokontrolę zachowań ludzkich.

Według danych przekazanych przez **Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień Stowarzyszenia „MONAR”** (Lipianka 2a, 07-440 Goworowo) w latach 2018-2020 nie leczono żadnej osoby z terenu gminy Goworowo.

Według informacji przekazanych z **Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „Zdrowie” w Kuninie** (Kunin 20, 07-440 Goworowo) nie rozpoznano zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania spowodowanych używaniem środków psychoaktywnych w latach 2018-2020 u osób z terenu gminy Goworowo.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ostrołęce (ul. Oświatowa 1, 07-410 Ostrołęka) obejmuje pomocą dzieci i młodzież z grupy ryzyka. W roku szkolnym 2019/2020 Poradnia wydała 6 orzeczeń dla osób zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

Pomoc w zakresie przeciwdziałania narkomanii można również uzyskać w instytucjach ogólnokrajowych, jak: **Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii** czy **Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii**.

Na stronie internetowej KBPN odnajdziemy numery **Telefonów Zaufania: Narkomania – 800 199 990** (czynny codziennie w godz. 16-21) oraz **Uzależnienia behawioralne – 801 889 880** (czynny codziennie w godz. 17-22).

KBPN prowadzi także **Poradnię Narkotykową on-line** (<https://www.narkomania.org.pl>). W Poradni każdy może zadać pytanie i w łatwy sposób skierować je do specjalisty. Tu również można znaleźć aktualną bazę placówek pomocowych.

Biuro Zarządu Głównego PTZN realizuje programy: „Profilaktyczny Bank Dobrych Praktyk” oraz „Środowiskowa Profilaktyka Uzależnień”.

3.4. PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII – DZIAŁANIA KONTROLNE, PROFILAKTYCZNE, PRZECIWDZIAŁANIE PRZESTĘPCZOŚCI NARKOTYKOWEJ

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny przekazał informacje na temat działań podejmowanych przez pracowników PSSE w Ostrołęce w latach 2018-2020 w zakresie kontroli oraz profilaktyki nałogów, w szczególności związanych z uzależnieniem od narkotyków, dopalaczy i niektórych leków.

W latach 2018-2020 nie prowadzono kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu środków zastępczych oraz nie wydano decyzji administracyjnych nakazujących zaprzestania lub wprowadzania do obrotu lub wycofania z obrotu ww. środków.

W ramach działań podejmowanych przez Sekcję Higieny Dzieci i Młodzieży i Promocji Zdrowia przeprowadzono:

- akcję edukacyjną we współpracy Wydziału Prewencji Posterunku Policji w Goworowie z Ośrodkiem Edukacji Regionalnej w Lipiance, w której udział wzięły dzieci i młodzież (uczestnicy kolonii) oraz ich opiekunowie. Podczas spotkania przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych oraz prezentację narkogogli i alkogogli.

- pogadankę na temat narkotyków i dopalaczy w Ośrodku Edukacji Regionalnej w Lipiance, w której udział wzięły dzieci i młodzież w wieku 8-14 lat, uczestnicy kolonii z miejscowości Goworowo oraz ich wychowawcy.

- przekazanie wszystkim szkołom podstawowym i ponadpodstawowym z terenu gminy Goworowo poradnika dla nauczycieli „Nowe narkotyki” do wykorzystania podczas zajęć edukacyjnych.

Ponadto każdego roku szkoły ponadpodstawowe były zapraszane do wzięcia udziału w konkursie „Szkoła wolna od używek”, którego celem jest aktywna promocja i edukacja w zakresie profilaktyki przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych wśród młodzieży.

Także co roku zachęcano szkoły ponadpodstawowe do wzięcia udziału w realizacji programu „ARS - czyli jak dbać o miłość”. Program ten miał na celu ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem środków psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. Żadna ze szkół z terenu gminy Goworowo nie skorzystała z oferty.

Jak wynika z informacji przekazanych przez **Posterunek Policji** w Goworowie, w 2020 r. na terenie gminy stwierdzono ogółem 68 przestępstw, w tym 1 przestępstwo z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Pełne zestawienie dotyczące przestępczości w gminie za lata 2018-2020 prezentuje poniższa tabela.

Tabela . Przestępczość na terenie gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
stwierdzono ogółem przestępstw	69	68	68
w tym popełnionych przez nieletnich	1	0	2
w tym z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	2	3	1
w tym popełnionych przez nieletnich	0	0	0

Dane Posterunku Policji w Goworowie.

Analizując dane przekazane przez **Sąd Rejonowy** w Ostrołęce, dotyczące liczby spraw zakończonych wyrokiem i liczby osób skazanych przez Sąd Rejonowy w Ostrołęce na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w latach 2018-2020, można zaobserwować wzrost liczby spraw, w których skazano odpowiednio: 51. 50 i 53 osoby. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela . Sprawy zakończone wyrokiem i skazani na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w latach 2018-2020

2018		2019		2020	
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
48	51	54	50	61	53

Dane Sądu Rejonowego w Ostrołęce.

Jak wynika z informacji przekazanych przez **Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego** w Ostrołęce liczba dozorów prowadzonych w związku z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w latach 2018-2019 utrzymywała się na tym samym poziomie, natomiast w 2020 r. takich dozorów nie odnotowano. Pełne zestawienie dozorów i nadzorów prowadzonych przez Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w latach 2018-2020 prezentują poniższe tabele.

Tabela . Dozory prowadzone przez Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Ostrołęce w latach 2018-2020

2018		2019		2020	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
23	21	26	25	23	19
w tym dozory w związku z przestępstwami popełnionymi wbrew przepisom Ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
1	1	1	1	0	0

Dane Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Ostrołęce.

Tabela . Nadzory prowadzone przez Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Ostrołęce w latach 2018-2020

2018		2019		2020	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
23	70	24	71	21	69
w tym spraw nieletnich					
którzy dokonali czynu karalnego wbrew przepisom Ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	
3		3		2	
prezentują przejawy demoralizacji w związku z używaniem środków odurzających lub substancji psychoaktywnych					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	
0		0		0	

Dane Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Ostrołęce.

3.5. ZJAWISKO NARKOMANII W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

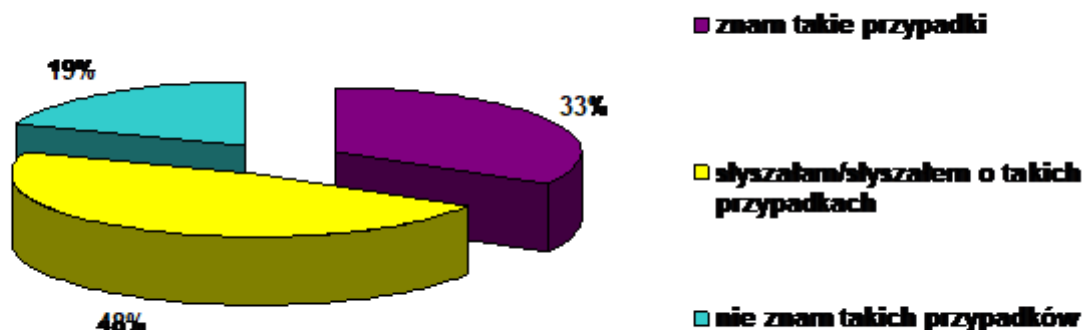
W ramach diagnozy zjawiska narkomanii w gminie Goworowo zostały przeprowadzone badania ankietowe wśród osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej oraz mieszkańców gminy. Do analizy przedłożono w sumie 36 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani wyrazili opinie na temat zjawiska narkomanii w gminie. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela . Profil respondentów ankiety „Problemy narkomanii w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	pleć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
36	kobiety (80%)	20-25 lat (14%)	od urodzenia (88%)	wyższe (50%)
		26-35 lat (14%)	od 10 do 24 lat (12%)	średnie (38%)
		36-45 lat (42%)		
		46-55 lat (20%)		
		56-65 lat (8%)		
	mężczyźni (20%)	pow. 65 lat (2%)		zasadnicze zawodowe (10%)
				podstawowe (2%)

W pierwszej kolejności zapytano respondentów o ich wiedzę na temat przypadków używania narkotyków lub środków odurzających. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres . Czy Pani/Pan spotkali się z przypadkami sięgania po narkotyki lub środki odurzające na terenie gminy?

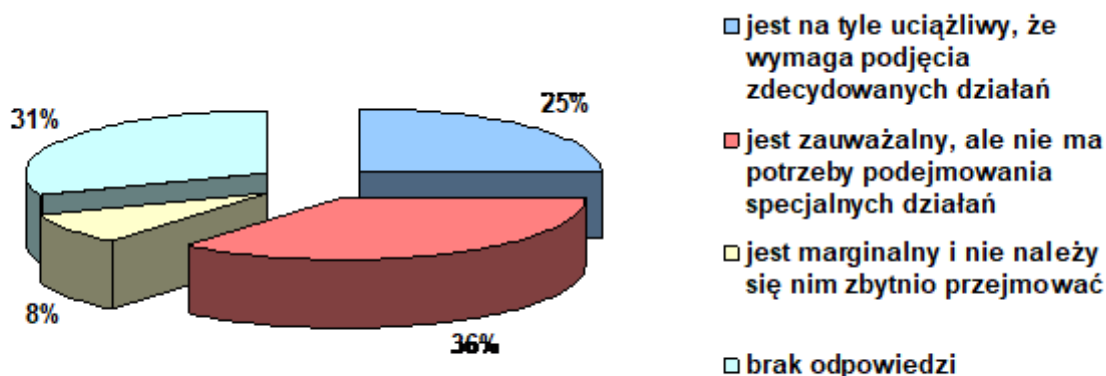

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość badanych (81%) przyznała, iż zna przypadki używania narkotyków w gminie lub o takich przypadkach słyszała. Z przypadkami używania narkotyków nie spotkało się 19% badanych.

W następnym pytaniu poproszono ankietowanych o opinię na temat skali problemu narkomanii w gminie. Rozkład odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres . Jakie jest Pani/Pana zdaniem nasilenie problemu narkomanii na terenie gminy?

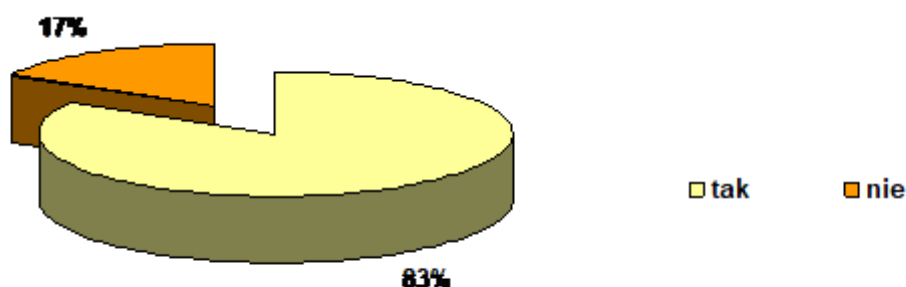

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W sumie 61% badanych uznało, iż zjawisko narkomanii jest problemem zauważalnym lub uciążliwym, z czego większość ankietowanych (36%) odpowiedziała, iż problem narkomanii na terenie gminy jest zauważalny, ale nie ma potrzeby podejmowania specjalnych działań. Tylko 8% ankietowanych odpowiedziało, iż jest to zjawisko marginalne, którym nie należy się zbytnio przejmować, natomiast aż 31% nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Kolejne pytanie rozpoznawało zainteresowanie ankietowanych osób wpływem narkotyków i innych środków odurzających na zdrowie i zachowanie człowieka. Rozkład zebranych danych prezentuje poniższy wykres.

Wykres . Czy Pani/Pan interesowali się kiedykolwiek wpływem narkotyków i środków odurzających na zdrowie i zachowanie człowieka?

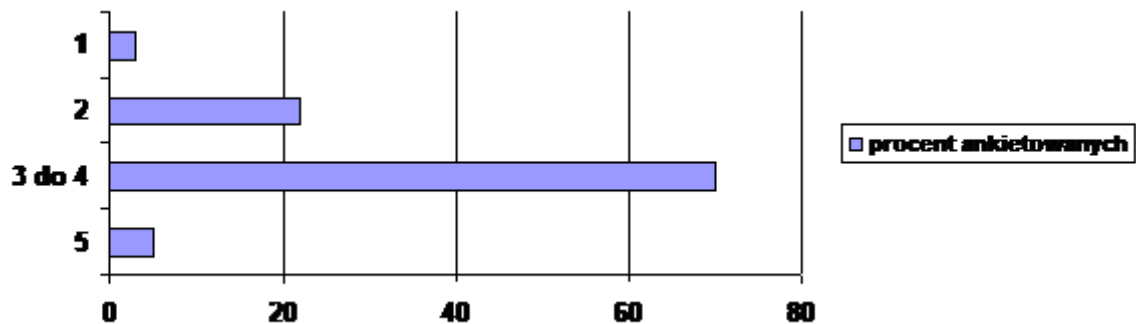

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zainteresowanie problemem narkomanii wyraziło 83% badanych, natomiast 17% odpowiedziało, iż nie przejawiało (nigdy) zainteresowania wpływem narkotyków na zdrowie i zachowanie człowieka.

W przeprowadzonym badaniu respondenci mieli również za zadanie ocenę poziomu swojej wiedzy dotyczącej wpływu narkotyków i innych środków odurzających na zdrowie i zachowanie człowieka. Oceny tej dokonywano w skali pięciopunktowej, gdzie 1 oznacza bardzo niski poziom wiedzy, a 5 bardzo wysoki poziom wiedzy. Wyniki wskazują, iż większość badanych (70%) ocenia poziom swojej wiedzy dotyczącej badanych kwestii jako dobry (wybór czwórki na skali) i dość dobry (wybór trójki na skali). Grupa 5% badanych oceniła swoją wiedzę jako bardzo wysoką (wybór piątki na skali). Z kolei 22% badanych oceniło swoją wiedzę dotyczącą wpływu narkotyków i innych środków odurzających na funkcjonowanie człowieka jako niskie, wybierając dwójkę na pięciostopniowej skali, a 3% uznało, że ich wiedza w badanych kwestiach jest bardzo niska (wybór jedynki na skali). Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres . Ocena poziomu wiedzy na temat wpływu narkotyków i środków odurzających na zdrowie i zachowanie człowieka

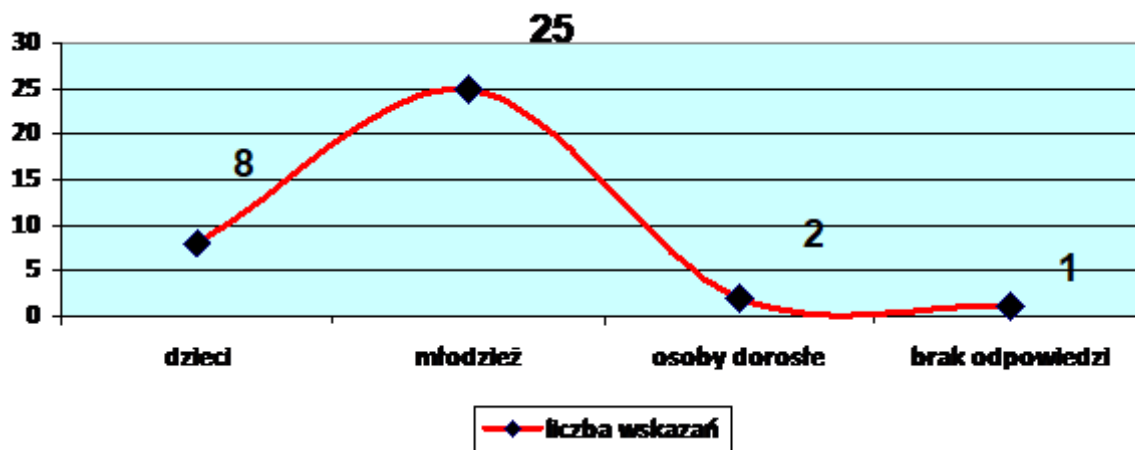

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W następnym pytaniu poproszono ankietowanych o zajęcie stanowiska w kwestii dotyczącej prowadzenia profilaktyki narkomanii. Badanym postawiono następujące pytanie: „Czy w Pani/Pana opinii należy podejmować działania o charakterze profilaktycznym, uświadamiające o wpływie środków odurzających i narkotyków na zdrowie i zachowanie człowieka? Zdecydowana większość, bo aż 92% respondentów, odpowiedziała pozytywnie na tak sformułowane pytanie, wybierając odpowiedź „tak”. Tylko 5% z badanej grupy wyraziło negatywny stosunek do prowadzenia działań profilaktyczno-uświadamiających, a 3% nie odpowiedziało na powyższe pytanie.

Ankietowani, którzy udzielili twierdzącej odpowiedzi dotyczącej potrzeby podejmowania działań profilaktyczno-uświadamiających, zostali poproszeni o określenie grupy docelowej, do której owa profilaktyka powinna zostać skierowana. Analiza danych wykazała, iż odpowiedzi na to pytanie udzielili także wszyscy ankietowani, którzy wyrażali we wcześniejszym pytaniu negatywne stanowisko wobec potrzeby prowadzenia takich działań. Szczegółowe dane przedstawia poniższy wykres.

Wykres . Jeżeli należy podejmować działania o charakterze profilaktycznym, uświadamiające o wpływie środków odurzających i narkotyków, to kogo Pani/Pana zdaniem należałoby nimi objąć?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

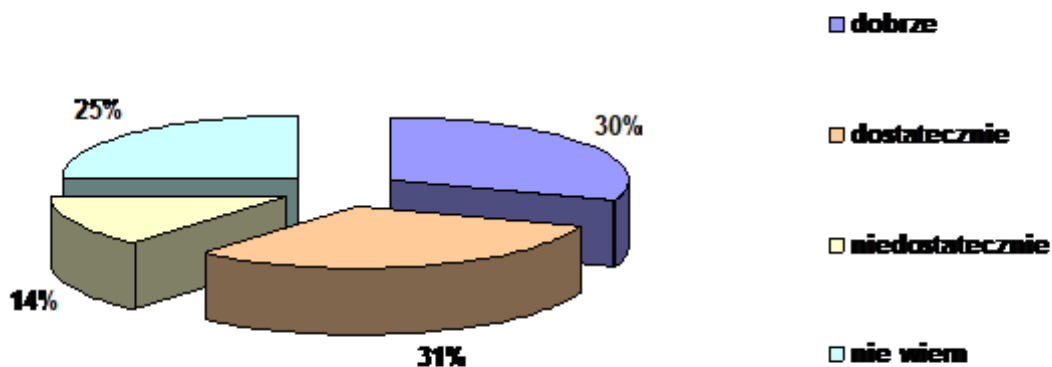
Najczęściej wybieraną grupą docelową była młodzież (25 wskazań), kolejną była grupa dzieci (8 wskazania), a najrzadziej wybierana była grupa osób dorosłych (2 wskazania). W związku z powyższymi wynikami można przypuszczać, iż z uwagi na wiek badanych osób (osoby dorosłe), część ankietowanych będąca zdania, iż działania profilaktyczno-uświadamiające nie powinny być kierowane do osób dorosłych, w pytaniu wcześniejszym, dotyczącym potrzeby podejmowania takich akcji, odpowiedziała negatywnie lub powstrzymała się od udzielenia odpowiedzi, natomiast w pytaniu o grupy docelowe dokonała wyboru odpowiedzi z uwzględnieniem głównie grup dzieci lub młodzieży.

Badanie ankietowe zawierało również pytanie dotyczące oceny dotychczas podejmowanych na terenie gminy Goworowo działań profilaktycznych związanych z problemem narkomanii.

Oceniając dotychczas prowadzone na terenie gminy działania profilaktyczne związane ze zjawiskiem narkomanii i narkotyków, tylko 14% respondentów dokonała wskazania oceny negatywnej. Większość

ankietowanych (61%) uznała, że prowadzone działania są dobre lub dostateczne. Z kolei 25% badanych nie potrafiło dokonać oceny prowadzonych działań. Rozkład odpowiedzi przedstawia wykres zamieszczony poniżej.

Wykres . Jak Pani/Pan ocenia prowadzone dotychczas w gminie działania profilaktyczne związane z problemem narkomanii?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ankietowani wśród sposobów, w jaki należy pomagać osobom używającym środków odurzających i uzależnionym od narkotyków, wymieniali: uświadamianie o konsekwencjach wynikających z działania zażywanych substancji na zdrowie i zachowanie człowieka; właściwe edukowanie dotyczące m.in. sposobów radzenia sobie z problemami; poradnictwo dotyczące doboru odpowiedniego ośrodka leczenia, podjęcia terapii; kierowanie do specjalistów, ośrodków specjalistycznych; zwiększenie dostępu do specjalistów; podejmowanie działań pomocowych wobec całej rodziny; tworzenie grup wsparcia; nagłaśnianie działań profilaktycznych w mediach.

Zdaniem ankietowanych ważną rolę w udzielaniu pomocy osobom używającym środków odurzających lub psychoaktywnych odgrywa rodzina (szczególnie rodzice), przyjaciele i specjaliści. Wśród specjalistów najczęściej wymieniani byli: psycholog, psychiatra, terapeuta ds. uzależnień, psychoterapeuta, pedagog szkolny, lekarz rodzinny. W gronie osób, które mogą służyć pomocą wymieniano także nauczycieli, pracowników socjalnych, osoby uzależnione po terapii. Ankietowani wskazali również na dużą rolę w udzielaniu pomocy osobom przyjmującym środki odurzające i narkotyki ze strony: Policji, poradni leczenia uzależnień, ośrodków wsparcia, MONAR-u, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Punktu Konsultacyjnego.

3.6. BADANIA W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

Analizie sytuacji szkolnej i rodzinnej uczniów w Gminie Goworowo posłużyło również badanie ankietowe przeprowadzone w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych. Pomogło ono zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów m.in. pod kątem występowania negatywnych zachowań i zjawisk o charakterze patologicznym, w tym także problemu narkomani, nadto pozwoliło uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkole działań profilaktycznych.

W sumie do analizy przedłożono 3 ankiety odnoszące się do roku szkolnego 2020/2021 wypełnione przez pedagogów z następujących placówek oświatowych:

- Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Goworowie (liczba uczniów: 459),
- Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Pasiekach (liczba uczniów: 112),
- Szkoła Podstawowa im. św. Stanisława Kostki w Kuninie (liczba uczniów: 123).

Uczestnicy badania stwierdzali występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich

rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane na podstawie analizy ankiet informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela . Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2020/2021

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	występowanie		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	2	16	1
sięganie po alkohol	0	0	3
sięganie po narkotyki	0	0	3
udział w grupach negatywnych	0	0	3
przestępczość ujawniona	0	0	3
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	1	1	2

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Tabela . Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów

rodzaj zjawiska	występowanie		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	1	18	2
zaniedbanie dziecka	1	22	2
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	2	7	1
przemoc w rodzinie	2	5	1
wykorzystywanie seksualne dzieci	1	1	2
przestępczość	0	0	3

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

W otoczeniu szkolnym uczniów stwierdzono 16 przypadków palenia papierosów oraz 1 przypadek wymagający nadzoru kuratora sądowego. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów stwierdzono 18 przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, 22 przypadki zaniedbania, 7 przypadków uzależnień, 5 przypadków przemocy w rodzinie i 1 przypadek wykorzystywania seksualnego dzieci.

Przedstawiciele dwóch badanych placówek nie zauważyli wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów w ciągu ostatnich trzech lat, natomiast jeden respondent taki wzrost zauważył, wskazując na cyberprzemoc.

Jeśli chodzi o przypadki dysfunkcji występujących w rodzinach uczniów, to w opinii przedstawiciela jednej badanej placówki taki wzrost w ciągu ostatnich trzech lat nastąpił. Wskazując problemy w rodzinach uczniów, które zdaniem respondenta przybrały na sile, wymieniano rozwody, agresję i przemoc w rodzinie, a także uzależnienia oraz zauważalną niewydolność wychowawczą.

Z analizy ankiet wynika, iż trzy szkoły biorące udział w badaniu zapewniają uczniom dostęp do pedagoga szkolnego i logopedy, dwie szkoły do psychologa i doradcy zawodowego, a jedna szkoła zapewnia opiekę pielęgniarki. Szkoły prowadzą działania profilaktyczne, w tym mające na celu zapobieganie problemom narkomanii, zarówno skierowane do uczniów, jak i ich rodziców.

Wśród działań adresowanych do uczniów wymieniano: realizację programów profilaktycznych „Archipelag Skarbów”, „Porozmawiajmy o AIDS” czy „Wychowanie do abstynencji” we współpracy z Policją i Sanepidem, rozmowy profilaktyczne wśród uczniów starszych klas prowadzone z funkcjonariuszami Policji

na temat zachowań ryzykownych, konkursy profilaktyczne, warsztaty prowadzone przez specjalistów z MONAR, pogadanki na lekcjach wychowawczych.

Wśród działań adresowanych do rodziców uczniów wymieniano: prelekcje na temat zagrożeń i odpowiedzialności prawnej z udziałem funkcjonariuszy Policji, warsztaty z udziałem specjalistów, wywiadówki profilaktyczne, interdyscyplinarne porady psychologa i pedagoga, a także happening ulicami Goworowa.

Dane z ankiet wskazują, iż w szkołach nie występuje problem uzależnień, zatem nie ma potrzeby przeprowadzania innych badań ponad te, które dotychczas prowadzono. Placówki będą kontynuowały prowadzone badania i porównywały postawy uczniów oraz analizowały skuteczności prowadzonych zajęć profilaktycznych. Wśród działań profilaktycznych, na jakie wyrażono zapotrzebowanie, wymieniane były: warsztaty profilaktyczne dla uczniów i rodziców, spotkania ze specjalistami oraz programy rekomendowane przez MEN.

Szkoły podejmują współpracę z innymi instytucjami w celu udzielania sprawnej i kompleksowej pomocy w zakresie wczesnej profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii. Najczęściej taką współpracę podejmują z Komendą Powiatową Policji, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Sądem Rejonowym, Urzędem Gminy, Ośrodkiem MONAR w Lipiance, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, poradniami zdrowia psychicznego, Kościołem, klubami sportowymi, instytucjami kultury.

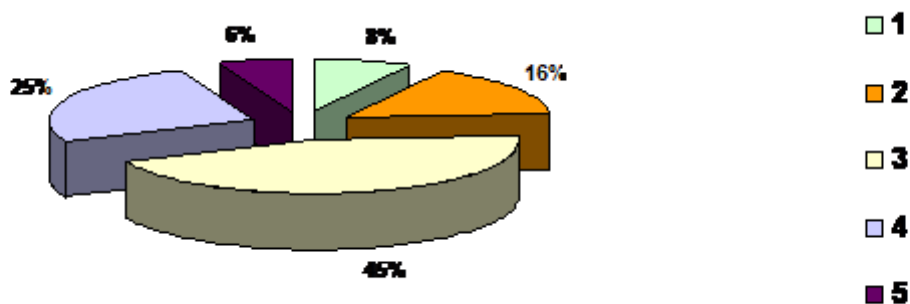
3.7. OPINIE UCZNIÓW DOTYCZĄCE UŻYWANIA ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH I PROFILAKTYKI

Diagnoza zjawiska narkomanii w gminie Goworowo została uzupełniona o opinie uczniów szkół podstawowych i szkoły ponadpodstawowej. Uzyskane z badania ankietowego dane dostarczyły informacji o wiedzy uczniów na temat narkotyków i narkomanii, a także o ich nastawieniu do profilaktyki oraz zapatrywaniu na istniejące rozwiązania prawne dotyczące narkotyków i narkomanii. W sumie do analizy przedłożono 64 anonimowo wypełnione ankiety. Wśród ankietowanych 39% stanowiły kobiety, 42% mężczyźni, natomiast 19% ankietowanych nie zadeklarowało swojej przynależności płciowej. Przedział wiekowy badanych zawarł się pomiędzy 13. a 16. rokiem życia.

Respondentom zadano pytanie wymagające określenia ich wiedzy dotyczącej wpływu narkotyków i innych środków odurzających na zachowanie i zdrowie człowieka. Zdecydowana większość ankietowanych (80%) uznała, iż posiada wiedzę w tym zakresie, natomiast 20% zaznaczyło, że nie ma takiej wiedzy.

Ankietowani, którzy odpowiedzieli, iż posiadają wiedzę w badanym zakresie, określali jej poziom na pięciopunktowej skali. Wyniki tych ocen prezentują się następująco: 25% (13 osób) określiło swoją wiedzę na 4, 45% (23 osoby) na 3, 16% (8 osób) na 2, 8% (4 osoby) określiło swoją wiedzę na 1 i 6% (3 osoby) uznało, iż posiada wiedzę na najwyższym poziomie w badanej skali. Rozkład uzyskanych odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

Wykres . Jeśli uważasz, że posiadasz wiedzę na temat wpływu narkotyków i innych środków odurzających, to jak byś określił w pięciopunktowej skali zasób swojej wiedzy na ten temat?

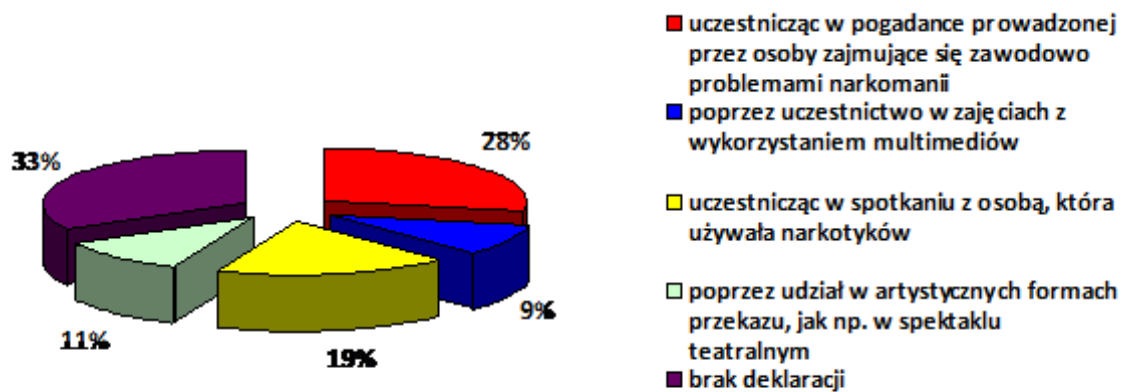
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w placówkach oświatowych.

W kolejnym pytaniu zapytano uczniów o chęć poszerzenia wiedzy dotyczącej wpływu narkotyków i innych środków odurzających na organizm człowieka. Większość (56%) respondentów zadeklarowała taką wolę, a 44% zaznaczyło, iż nie przejawia zainteresowania poszerzaniem wiedzy w tym zakresie. Zaledwie 30%

uczniów, którzy uznali swoją wiedzę za niewystarczającą, odpowiedzieli iż chcą poszerzyć wiedzę na ten temat.

Uczniowie w przeprowadzonym badaniu ankietowym mieli możliwość wyboru najbardziej ich interesującej formy poszerzenia wiedzy z zakresu wpływu narkotyków na zdrowie człowieka. Największym zainteresowaniem z proponowanych w badaniu form poszerzania wiedzy dotyczącej narkotyków i środków odurzających (28%) cieszyły się pogadanki organizowane przez profesjonalistów z danej dziedziny oraz spotkania z osobami, które doświadczyły skutków zażywania narkotyków (19%). Badani zaznaczali również zainteresowanie udziałem w artystycznych formach przekazu (11%) i przekazem multimedialnym (9%). Ponadto aż 33% ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie. Rozkład odpowiedzi w tej kwestii prezentuje poniższy wykres.

Wykres . Jeśli chciałbyś poszerzyć wiedzę na temat wpływu narkotyków i innych środków odurzających, to w jaki sposób?

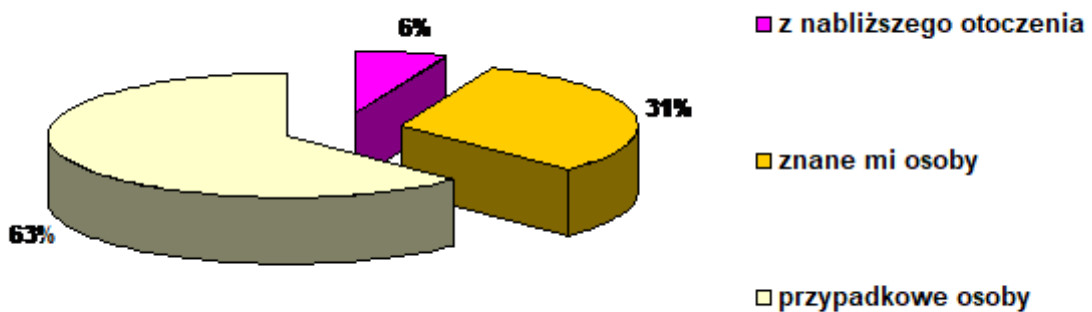

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w placówkach oświatowych.

Uczniowie odpowiadali również na pytanie, czy mieli okazję spotkać osoby, które miały kontakt z narkotykami. 25% uczniów badanych placówek oświatowych spotkało takie osoby, a 75% badanych nie zetknęła się z osobami, które zażywały narkotyki. Badani, którzy spotkali osoby mające kontakt z narkotykami, określali w kolejnym pytaniu stopień ich wzajemnej bliskości.

Ponad 30% badanych spotkało osoby mające kontakt z narkotykami wśród znanych im osób oraz osób przypadkowo spotkanych (63%). Natomiast 6% badanych zetknęło się z osobami mającymi kontakt z narkotykami w ich najbliższym otoczeniu. Rozkład odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

Wykres . Jeśli miałeś okazję spotkać osoby, które miały kontakt z narkotykami, to jakie to były osoby?

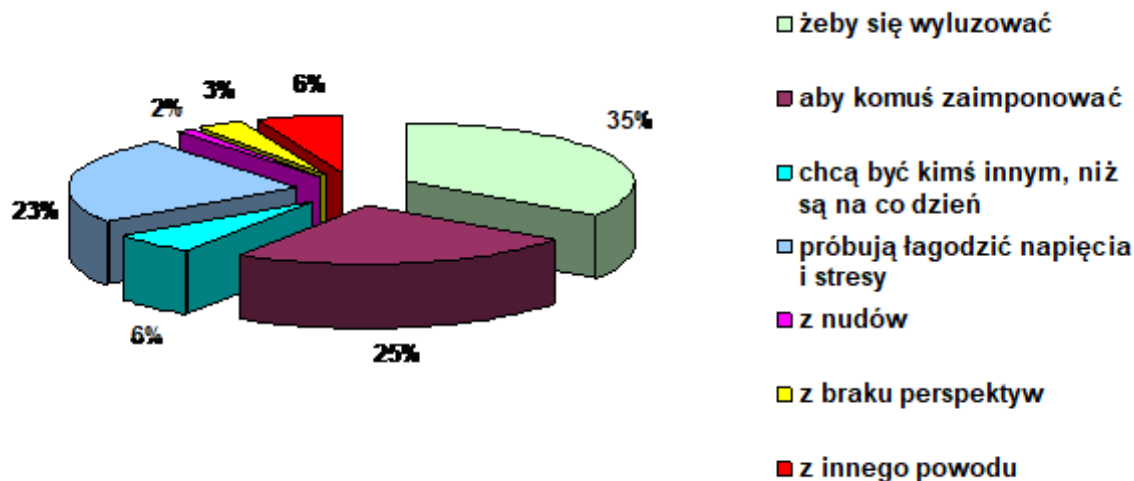
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w placówkach oświatowych.

Kolejne pytanie ankiety pozwoliło poznać wrażenia ankietowanych, którzy zetknęli się z osobami mającymi kontakt z narkotykami. Wśród tych uczniów, którzy spotkali osoby mające styczność z narkotykami, 30% (5

osób) kontakt ten uznano za całkowicie normalny, 40% (6 osób) było zaskoczonych podczas kontaktu z tymi osobami, a 30% (5 osób) podczas spotkania z osobami zażywającymi narkotyki reagowało zdziwieniem.

W następnym pytaniu zbierano opinie uczniów na temat przyczyn sięgania po narkotyki. Rozkład uzyskanych odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

Wykres . Jak myślisz, dlaczego ludzie sięgają po narkotyki?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w placówkach oświatowych.

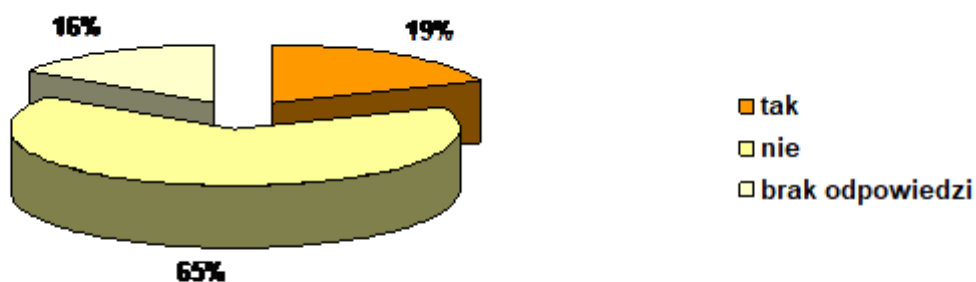
Najwięcej badanych uważa, iż przyczyną sięgania po narkotyki jest chęć wyluzowania się (35% badanych), chęć zaimponowania komuś (25% badanych) oraz próba łagodzenia napięć i stresów (23% badanych). Wśród powodów sięgania po środki odurzające wybierane także były następujące odpowiedzi: chęć bycia kimś innym, nuda, brak perspektyw oraz inne, bardziej niesprecyzowane powody.

Kolejne cztery pytania w badaniu dotyczyły kwestii prawnych. Uczniom postawiono m.in. pytanie: „Jak sądzisz, czy dobrze, że w naszym kraju dostęp do narkotyków i substancji o działaniu narkotycznym jest utrudniony?”. Zdecydowana większość (56%) odpowiedziała, iż obecny stan prawny jest dobry, a 28% badanych uważa, że prawo nie powinno utrudniać dostępu do tych środków, natomiast 16% nie udzieliło żadnej odpowiedzi.

W kolejnym pytaniu uczniowie mieli możliwość wyrażenia swojego stanowiska i wskazania kierunków działań, jakie sami podjęliby w kwestii regulacji prawa dotyczącego narkotyków i innych środków odurzających. Zebrane dane wskazują, iż 19% badanych złagodziłoby istniejące obecnie zapisy prawne, jednak 65% nie złagodziłoby istniejących rozwiązań prawnych. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 16% ankietowanych.

Respondenci, którzy dokonaliby zmian łagodzących prawo dotyczące dostępności narkotyków, najczęściej opowiadali się za legalizacją medycznej marihuany oraz legalizacją upraw na własny użytek. Respondenci zgodnie twierdzili, iż kary za handel narkotykami powinny zostać utrzymane i być względnie duże. Rozkład odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

Wykres . Gdyby to od ciebie zależało, złagodziłbyś obowiązujące prawo?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w placówkach oświatowych.

Osoby badane, które nie chciałyby zmian w istniejącym stanie prawnym, swoje stanowisko uzasadniały szkodliwym wpływem narkotyków i innych środków odurzających na zdrowie człowieka, obniżeniem bezpieczeństwa osoby zażywającej taką substancję oraz osób z jej otoczenia. Zwiększenie dostępności i legalizacja narkotyków budzi niepokój i strach przed utratą poczucia bezpieczeństwa. Pojawiły się także opinie stwierdzające, iż legalizacja narkotyków spowodowałaby nie tylko wzrost dostępu do narkotyków, ale także wzrost liczby osób uzależnionych.

3.8. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stały się następujące obszary: **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne oraz kapitał społeczny i ludzki.**

OBSZAR PROBLEMOWY ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ·zabezpieczenie dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej ·inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia ·prowadzenie działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego w gminie ·zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej ·wystarczająco przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi ·prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w zakresie uzależnień wśród dzieci i młodzieży ·realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom ·prowadzenie działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie 	
szanse	zagrożenia

<ul style="list-style-type: none"> ·wystarczające zabezpieczenie finansowe i lokalowe prawidłowego dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej ·stale rosnące zainteresowanie zdrowym trybem życia wśród mieszkańców ·poprawa stanu środowiska naturalnego w gminie w ostatnich latach ·niewzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi ·niewzrastająca liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki ·brak zagrożenia przestępczością wśród nieletnich ·stale rosnące poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców oraz poziomu bezpieczeństwa na drodze 	<ul style="list-style-type: none"> ·zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia
OBSZAR PROBLEMOWY KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ·odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców ·prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych ·podejmowanie działań zmierzających do podnoszenia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców ·popularyzowanie informacji o działalności lokalnych organizacji pozarządowych ·prowadzenie działań zmierzających do integracji społeczności lokalnej ·podejmowanie działań w celu pozyskiwania dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej ·dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i istniejąca w gminie sieć placówek pomocy społecznej ·podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej ·podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu 	
<ul style="list-style-type: none"> ·potencjał gminy zapewniający rozwój oraz umożliwiający odczuwalny wzrost jakości i poziomu życia mieszkańców ·zwiększająca się liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie gminy ·wzrost zainteresowania mieszkańców działalnością w organizacjach pozarządowych ·wzrastająca liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców ·zmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją ·wystarczające środki zewnętrzne umożliwiające skuteczniejszą realizację zadań z zakresu pomocy 	

społecznej ·niewzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej ·wystarczające środki umożliwiające dostosowanie poziomu kwalifikacji i liczebności kadr pomocowych do aktualnych potrzeb ·wzrost zainteresowania mieszkańców działalnością wolontarystyczną	
--	--

3.9. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

Przystępując do opracowania Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2021-2026 dla Gminy Goworowo, dokonano oceny stopnia wdrożenia poprzednio obowiązującego Programu. W tym celu powołano Zespół Oceniający złożony z przedstawicieli instytucji biorących udział w realizacji założeń programu. Uwzględniając całokształt działań podjętych w ramach realizacji Programu, Zespół Oceniający, wykorzystując pięciopunktową skalę ocen skonstruowaną tak, że poszczególnym jej stopniom przypisano określenia wyrażające osiągnięte efekty realizacji programu, przyjął **ocenę ogólną na poziomie 4**, co wskazuje na zrealizowanie większości założeń programowych.

W ocenie Zespołu w trakcie wdrażania i realizacji Programu nie napotkano większych trudności. Współpraca z Ośrodkiem MONAR układała się bez zastrzeżeń. W ocenie GOPS oraz współrealizatorów Programu wszystkie przedsięwzięcia udało się zrealizować w mniejszym lub większym stopniu.

Działania ocenione najwyżej:

- Profilaktyka w szkole, współpraca z miejscowym MONAR-em.
- Szkolenia osób zajmujących się uzależnieniami.

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach programu:

- Program Przeciwdziałania Narkomanii został zrealizowany zgodnie z założeniami.

Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- Profilaktykę wśród młodzieży szkolnej, szkolenia dla rodziców i nauczycieli.

Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów programu, które zostały zrealizowane

- Zajęcia profilaktyczne o charakterze sportowym dla dzieci i młodzieży.
- „Niećpa” 2019 – program wyjazdowy dla młodzieży z klas VII i VIII
- Realizacja projektu złożonego przez MONAR w Lipiance.

4. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2021-2026 dla Gminy Goworowo, jest kontynuacją celu przyjętego w poprzednio realizowanym Programie i brzmi następująco:

Przeciwdziałanie problemom narkomanii, profilaktyka i wspieranie osób uzależnionych od narkotyków, łagodzenie wpływu używania substancji psychoaktywnych na kondycję osób i rodzin z terenu gminy Goworowo.

Wytyczone w ramach Programu cele operacyjne i działania zrealizowane zostaną przy wykorzystaniu istniejących instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze społecznej. Program będzie realizowany w obszarze działań obejmujących głównie profilaktykę.

4.1. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: Zapewnienie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem.			
Działania	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji celu	Zakładane rezultaty
Wspieranie instytucji zajmujących się leczeniem osób uzależnionych od narkotyków poprzez dofinansowanie programów pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej,	2021-2026	-liczba realizowanych programów -liczba porad -liczba osób objętych poradnictwem -liczba osób objętych wsparciem psychologicznym,	-wzmocnienie bezpieczeństwa psychologicznego osób uzależnionych i ich rodzin -poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin zmagających się z problemem narkomanii
Prowadzenie terapii indywidualnej i grupowej dla osób eksperymentujących, uzależnionych oraz używających narkotyków w sposób szkodliwy,	2021-2026	-liczba osób objętych pomocą przez ośrodki terapeutyczne	-zmniejszenie liczby osób eksperymentujących, uzależnionych oraz używających narkotyków w sposób szkodliwy
Prowadzenie poradnictwa dla osób eksperymentujących, uzależnionych oraz używających narkotyków w sposób szkodliwy,	2021-2026		-włączenie społeczne osób uzależnionych i używających narkotyków oraz ich rodzin -zapobieganie eskalacji zjawiska narkomanii w gminie
Upowszechnianie informacji na temat placówek zajmujących się leczeniem uzależnień i programów dla osób uzależnionych oraz używających narkotyków w sposób szkodliwy.	2021-2026		-zapewnienie komfortu psychologicznego osobom i rodzinom dotkniętym problemem narkomanii
CEL OPERACYJNY 2.: Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychologicznej, pedagogicznej i prawnej.			
Działania	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji celu	Zakładane rezultaty
Zapewnienie rodzinom, w których występuje problem narkomanii dostępu do specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i prawnego.	2021-2026	-liczba osób objętych poradnictwem specjalistycznym, -liczba rodziców objętych poradnictwem.	-wzmocnienie bezpieczeństwa psychologicznego osób uzależnionych i ich rodzin -poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin zmagających się z problemem narkomanii
Prowadzenie poradnictwa dla rodziców z zakresu psychoedukacji, podnoszenia	2021-2026	-liczba osób objętych pomocą w ramach grup wsparcia	-zapobieganie eskalacji zjawiska

umiejętności wychowawczych oraz postępowania w przypadku stwierdzenia zażywania narkotyków przez dziecko.			narkomanii w gminie
Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin, które uczą się radzić sobie z problemem uzależnienia od narkotyków występującym w rodzinie.	2021-2026		
Wspieranie inicjatyw w zakresie pomocy psychologicznej i prawnej skierowanej do rodzin, w których występuje problem uzależnień.	2021-2026		
CEL OPERACYJNY 3.: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii.			
Działania	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji celu	Zakładane rezultaty
Wspieranie programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania narkomanii na wszystkich poziomach edukacji.	2021-2026	-liczba osób objętych programami z zakresu przeciwdziałania narkomanii w szkołach na terenie gminy	-zapobieganie eskalacji zjawiska narkomanii w gminie
Rozwijanie oferty zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży promującej zdrowy styl życia.	2021-2026	-liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności edukacyjnej i informacyjnej,	-wzrost kwalifikacji osób pracujących z osobami uzależnionymi -wzrost świadomości społecznej na temat problemu narkomanii
Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat problemu narkomanii, m.in. poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii.	2021-2026	-liczba osób pracujących z osobami uzależnionymi objętych szkoleniami, -liczba nauczycieli uczestniczących w szkoleniach i warsztatach dotyczących problemu narkomanii	
Wspieranie i podnoszenie kwalifikacji osób pracujących z osobami uzależnionymi poprzez organizowanie i dofinansowanie szkoleń.	2021-2026		
Wspieranie i organizowanie szkoleń i warsztatów dotyczących problemu	2021-2026		

narkomanii dla nauczycieli.			
Udział w programach i kampaniach społecznych poświęconych narkomanii.	2021-2026		
CEL OPERACYJNY 4.: Wspieranie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących zapobieganiu i rozwiązywaniu problemów narkomanii.			
Działania	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji celu	Zakładane rezultaty
Rozwijanie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi w obszarze przeciwdziałania narkomanii obejmującej m.in. systematyczny przepływ informacji i wymianę doświadczeń.	2021-2026	-liczba wspólnych przedsięwzięć podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania narkomanii -liczba wspieranych organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania narkomanii -liczba szkoleń i spotkań edukacyjnych w zakresie podnoszenia świadomości dotyczącej problemów narkomanii	-zapobieganie eskalacji zjawiska narkomanii w gminie -wzrost kwalifikacji osób pracujących z osobami uzależnionymi -wzrost wiedzy na temat problemu narkomanii
Współpraca z organizacjami pozarządowymi realizującymi działania statutowe w obszarze przeciwdziałania narkomanii oraz z Kościołem w zakresie poszerzania wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin.	2021-2026		
Organizowanie spotkań, konferencji i debat sprzyjających zawiązywaniu lokalnych koalicji w celu przeciwdziałania narkomanii.	2021-2026		
Organizowanie szkoleń i spotkań edukacyjnych w zakresie podnoszenia świadomości dotyczącej problemów narkotykowych i mechanizmów uzależnień	2021-2026		
CEL OPERACYJNY 5.: Pomoc społeczna osobom uzależnionym i ich rodzinom.			
Działania	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji celu	Zakładane rezultaty
Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom i rodzinom dotkniętym problemem	2021-2026	-liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu	-poprawa bezpieczeństwa socjalnego osób i rodzin borykających się z problemem

narkomanii.		narkomanii,	narkomanii
Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami zagrożonymi lub dotkniętymi problemem narkomanii, w tym w oparciu o kontrakt socjalny.	2021-2026	-liczba rodzin objętych pracą socjalną, w tym w oparciu o kontrakt socjalny -liczba przeprowadzonych interwencji -liczba przestępstw przeciwko ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii	-integracja ze środowiskiem osób i rodzin dotkniętych problemem narkomanii -zapobieganie eskalacji zjawiska narkomanii w gminie
Podjęcie działań środowiskowych, przeprowadzenie interwencji domowych, podejmowanie współpracy z rodzinami w miejscu zamieszkania.	2021-2026		

5. REALIZATORZY I PARTNERZY W REALIZACJI PROGRAMU

Działania wyznaczone w Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2021-2026 dla Gminy Goworowo mają charakter ciągły. Program jest realizowany przez:

1. Wójta Gminy Goworowo,
2. Urząd Gminy w Goworowie,
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goworowie.
4. Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
5. Placówki oświatowe,
6. Placówki kultury, sportu i rekreacji.

Partnerami w realizacji Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2021-2026 dla Gminy Goworowo będą:

1. Komenda Powiatowa w Ostrołęce,
2. Posterunek Policji w Goworowie
3. Sąd Rejonowy w Ostrołęce,
4. Prokuratura Rejonowa w Ostrołęce,
5. Przychodnia Lekarska „Via-Med.”,
6. NZOZ „Zdrowie” w Kuninie,
7. Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień w Lipiance, NZOZ MONAR w Ostrołęce, filia w Lipiance,
8. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrołęce,
9. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ostrołęce,
10. Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii,
11. Instytucje, organizacje rządowe i pozarządowe, Kościół.

6. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2021-2026 dla Gminy Goworowo będą m.in.

- środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- środki własne Gminy Goworowo.

Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych Gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niniejszego programu są corocznie ujęte w planach budżetu Gminy Goworowo w działach 851 – ochrona zdrowia, rozdział 85153 – zwalczanie narkomanii.

7. MONITORING PROGRAMU, EWALUACJA, SPRWOZDAWCZOŚĆ

Opracowany Program umożliwia podejmowanie systemowych rozwiązań problemów związanych z narkomanią i używaniem substancji psychoaktywnych mających destrukcyjny wpływ na zdrowie i życie mieszkańców gminy, destabilizujących ład społeczny. Skuteczność realizacji zapisów Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2021-2026 dla Gminy Goworowo będzie zależała od posiadanych przez samorząd gminy i uzyskanych z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie realizatorów programu z jego współrealizatorami.

Monitoring zapisów programu, polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez powołany zarządzeniem Wójta Gminy Goworowo Zespół ds. monitoringu Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2021-2026 dla Gminy Goworowo. Celem monitoringu będzie badanie, czy realizacja działań Programu przebiega bez zakłóceń. Monitoring realizacji programu umożliwi:

- systematyczną obserwację działań programu,
- weryfikację zgodności założonych celów z osiąganymi efektami,
- ocenę zaangażowania jednostek w realizację działań.

Do monitoringu wykorzystane zostaną wskaźniki realizacji działań wyznaczonych w ramach poszczególnych celów programu. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Zespół ds. monitoringu będzie oceniał poziom wdrożenia zapisów programu raz na dwa lata. Sprawozdanie z realizacji Programu przygotowuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i przedstawia je Wójtowi i Radzie Gminy do końca marca każdego roku.

Ewaluacja programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości. Celem ewaluacji będzie ocena efektywności programu poprzez gromadzenie, analizę i interpretację danych.

Uzasadnienie

Obowiązek opracowania Programu Przeciwdziałania Narkomanii nakłada na samorząd gminy art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050). Program powinien obejmować zadania oraz kierunki działań przewidziane dla jednostek samorządu terytorialnego określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642).

Dokument Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Goworowo na lata 2021-2026 wyznacza cele i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do ograniczenia zjawiska narkomanii na terenie gminy, zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem, a także wspomóc działania instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania narkotyków, jak również innych środków psychoaktywnych. Działania te mają charakter długofalowy i stanowią kontynuację wcześniej prowadzonych działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom.

Sporządził:

Kierownik GOPS w Goworowie

Janusz Świdorski